

SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV

a(z)

55 212 05

KLASSZIKUS ZENÉSZ I. (HÚROS-VONÓS SZAKMAIRÁNY) SZAKKÉPESÍTÉS-RÁÉPÜLÉSHEZ

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- a(z) 55 212 05 számú, Klasszikus zenész I. (húros-vonós) szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés-ráépülés alapadatai

A szakképesítés-ráépülés azonosító száma: 55 212 05

Szakképesítés-ráépülés megnevezése: Klasszikus zenész (húros-vonós)

A szakmacsoport száma és megnevezése: 4. Művészet, közművelődés, kommunikáció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XLII. Előadó-művészet

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

vagy iskolai előképzettség hiányában:

Bemeneti kompetenciák: Az szvk. 7.2 pontban meghatározott bármelyik szakképesítés megszerzésével elsajátított kompetenciák, melyeket a képző intézmény számára szakmai alkalmassági vizsga keretében kell bemutatni

Szakmai előképzettség: L. szvk. 7.2 pont

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
-	-
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát 1 évfolyamos képzés esetén: 1120 óra (32 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát szabadsáv nélkül 1 évfolyamos képzés esetén: 1008 óra (32 hét x 31,5 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát 0,5 évfolyamos képzés esetén: 560 óra (16 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát szabadsáv nélkül 0,5 évfolyamos képzés esetén: 504 óra (16 hét x 31,5 óra)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja

modul megnevezés	Klasszikus zenész/húros- vonós	Ráépülés			
		3/15		4/16	
	Tantárgyak	e	gy	e	gy
12053-16 Klasszikus hangszeres zenész magas szintű tevékenysége	hangszer főtárgy		3		3
	kötelező zongora/kamarazene		1		1
	szolfézs		2		2
	kórus/zenekar		2		2
	kamarazene		1		1
	ritmusgyakorlat		1		1
	zenei munkaképesség		2		2
	kreatív önfejlesztés		9		9
	zeneelmélet	2		2	
	zenetörténet	2		2	
	népzene	0		2	
	hangszerismeret	2		0	
	komplex elméleti fejlesztés	4		4	
összes óra		31		31	
Gyakorlat óraszámja			21		21
Elmélet óraszámja		10		10	
Gyakorlat aránya		70%			
Elmélet aránya		30%			

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja

Modul megnevezés	Klasszikus zenész/húros- vonós	Ráépülés			
		3/15		4/16	
	Tantárgyak	e	gy	e	gy
12053-16 Klasszikus hangszeres zenész magas szintű tevékenysége	hangszer főtárgy		108		93
	kötelező zongora/kamarazene		36		31
	szolfézs		72		62
	kórus/zenekar		72		62
	kamarazene		36		31
	ritmusgyakorlat		36		31
	zenei munkaképesség		72		62
	kreatív önfejlesztés		324		279
	zeneelmélet	72		62	
	zenetörténet	72		62	
	népzene			62	
	hangszerismeret	72			
	komplex elméleti fejlesztés	144		124	
összes óra:		360	756	310	651
Gyakorlat óraszámja		1407			
Elmélet óraszámja		670			
Összefüggő gyakorlat		160			
Összes óra		2237			
Elmélet aránya		30%			
Gyakorlat aránya		70%			

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, *a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.*

A

12053-16 azonosító számú

**Klasszikus hangszeres zenész magas szintű tevékenysége
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12053-16 azonosító számú Klasszikus hangszeres zenész magas szintű tevékenysége
megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Főtárgy	Korrepetíció	Kötelező zongora	Szolfézs	Zeneelmélet	Zenetörténet	Kamarazene	Zenekar/énekkar	Népzene	Hangszerismeret	Ritmusgyakorlat	Zenei munkaképesség megőrzése	Kreatív önfelkészítés	komplex elméleti fejlesztés
FELADATOK														
Felismeri a funkciós zene harmóniáit	x	x	x	x	x		x	x					x	
Tisztában van a klasszikus összhangzattan szabályaival és a gyakorlatban is tudja alkalmazni	x	x		x	x		x	x						x
Diktálás után akkordfűzési gyakorlatot játszik, lejegyez				x	x									x
Az akkordok jelöléseit helyesen alkalmazza				x	x									x
A zeneműveket harmóniaileg elemzi	x		x	x	x	x	x	x					x	x
A zeneműveket formailag elemzi	x		x	x	x	x	x	x					x	x
Pontosan értelmezi a zenei műszavakat, előadási jeleket, utasításokat	x	x	x	x		x	x	x					x	
Hangszerét természetesen, oldottan, ökonomikusan kezeli	x	x	x				x	x			x		x	
Kimunkált, magas fokú technikai biztonságérzettel és előadói készségekkel ad elő	x	x	x	x			x	x			x		x	

Ügyel a helyes tempóra, dinamikára, ritmusra és a tiszta intonációra	x	x	x				x	x	x		x		x	
A zeneművet kifejező hangon szólaltatja meg, stílushűen, művészileg és érzelmileg kifejezően adja elő	x	x	x				x	x					x	
Zeneművet szükség szerint emlékezetből ad elő	x	x	x				x	x	x		x		x	
Képes hosszú távon koncentrálni	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Zongorán játszik (a szakmai követelmények szintjén)			x	x	x								x	x
SZAKMAI ISMERETEK														
Zeneelmélet					x									x
A zenei anyag stílusos, pontos, tagolt, kifejező előadása	x	x	x	x			x	x	x				x	
Technikai és zenei szempontból tudatos előadás	x	x	x				x	x			x		x	
Magas szintű technikai felkészültség	x	x	x				x	x					x	
Dinamikailag árnyalt, kifejező hang	x	x	x				x	x					x	
Ritmikailag és tempótartásban pontos, stílusos előadás	x	x	x				x	x					x	
A repertoár nagy részének kotta nélküli bemutatása	x	x	x										x	
Előadóművészeti gyakorlat	x	x	x				x	x	x				x	
Saját hangszerének, műfajának irodalma	x	x											x	
Zongorajáték			x	x	x								x	
SZAKMAI KÉSZSÉGEK														
Hangszerkezelési készség (manuális készség)	x	x	x				x	x			x		x	

Előadói készség	x	x	x				x	x			x		x	
Művészi kifejezőkészség	x	x	x				x	x			x		x	
Ritmus-, tempóérzék	x	x	x				x	x			x		x	
Zenei halláskészség	x	x	x	x	x		x	x			x		x	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK														
Rugalmasság							x	x				x	x	
Szorgalom, igyekezet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fejlődőképesség, önfejlesztés													x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK														
Empatikus készség		x					x	x				x	x	
Kommunikációs rugalmasság							x	x			x	x		
Meggyőzőkészség							x	x						
MÓDSZERKOMPETENCIÁK														
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eredményorientáltság	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

1. Főtárgy tantárgy

201 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló olyan általános zenei műveltséget és szakmai tudást sajátítson el, amely alkalmassá teszi őt középfokú zenei felkészültséget igénylő munkakör ellátására valamint a felsőoktatásban való tanulmányok folytatására.

1.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A zeneművek megalapozott tudással való előadásához szervesen hozzátartozik a szolfézs, zeneelmélet és zenetörténet tantárgyak ismerete. A zenetörténet tantárgy ismeretanyaga nyújt segítséget az aktuálisan elsajátított mű korban és stílusban való megfelelő elhelyezésében valamint megszólaltatásában. A zeneelmélet tantárgy keretében elsajátított ismeretek a művek harmóniai elemzésén keresztül a megfelelő formálás és hangsúlyozás terén adnak támpontot, valamint a formatan anyagrész segítségével a művek megfelelő tagolását, artikulálását sajátíthatja el a tanuló. A szolfézs tantárgy képezte készségek a megfelelő intonációban nyújtanak segítséget. A gyakorlati ismeretek elmélyítése során megfelelő alapot jelent a főtárgy, kamarazene és zenekari gyakorlat tanulása alatt szerzett tapasztalat.

1.3. Témakörök

1.3.1. *Skálák, technikai gyakorlatok és etűdök*

40 óra

Skálák, technikai gyakorlatok, valamint etűdök gyakorlása és egybefüggő előadása a hangszerenként megjelölt szakmai anyagok, illetőleg azok részleteinek tetszőleges felhasználásával.

Hárfa

Godfroid:	20 melodikus etűd
Naderrmann:	30 etűd
Naderrmann:	24 prelűd
Naderrmann:	18 etűd
Posse:	6 kis etűd
Zabel:	3 etűd
Zamara:	Harfen-Schule

Cimbalom

Allard:	24 caprice
Gavinies:	24 matinées
Locatelli:	A hegedülés művészete
Saint Lubin:	6 caprice
Sivori:	Etűdök
Wieniawski:	8 etűd
Vieuxtemps:	32 gyakorlat

Gitár

L .Brouwer:	Etűdők
N .Coste:	Etűdők op. 38
F. Sor:	Etűdők op. 29
L. Legnani:	Capricciók
H. Villa-Lobos:	Etűdők

Hegedű

Allard:	24 caprice op. 41
Bériot:	30 koncertetűd
Bloch:	Hangsoriskola
Dancla:	Etűdők op. 73
Dont:	Etűden und Capricen op. 35
Flesch:	Hangsoriskola (Skalensystem)
Gavinies:	24 matinées
Hubay:	Etűdes de Violon op. 63
Hubay:	Etűdők op. 89
Mayseder:	6 caprice
Mestrino:	6 etűd
Pichl:	12 caprice
Rode:	24 caprices
Saint-Lubin:	6 caprice
Schradiack:	Ujjgyakorlatok
Ševčík:	A hegedűtechnika iskolája op. 1
Ševčík:	Trillagyakorlatok op. 7
Ševčík:	Fekvésváltás op. 8
Ševčík:	A vonótechnika iskolája op. 2
Sivori:	12 caprice
Vieuxtemps:	32 gyakorlat
Wieniawski:	8 etűd op. 18

Mélyhegedű

Bloch:	Hangsoriskola
Campagnoli:	41 caprice op. 22
Fiorillo:	36 gyakorlat
Flesch:	Hangsoriskola
Gavinies:	24 gyakorlat
Hermann:	12 technikai gyakorlat
Hoffmeister:	12 gyakorlat
Kreutzer:	42 gyakorlat
Palaschko:	24 melodikus etűd op. 77
Rode:	24 caprices
Schradiack:	Ujjgyakorlatok
Ševčík:	A hegedűtechnika iskolája op. 1,
Ševčík:	Fekvésváltó gyakorlatok op. 8
M. Vieux:	10 gyakorlat

Vieuxtemps: 32 gyakorlat op. 48

Gordonka

Becker: Finger- und Bogenübungen
Franchomme: 12 etűd
Franchomme: Caprices
Grützmaker: Tägliche Übungen op. 67
Jákó: Hüvelykujj-gyakorlatok
Klengel: Tägliche Übungen
Klengel: Technische Studien
Kreutzer-Silva: Etűdök
Pais: La tecnica del violoncello
Piatti: Caprices
Popper: Mittelschwere Etűden op. 76/II
Popper: Hohe Schule op.73
Ševčík-Feuillard: Vonógyakorlatok op. 2
Ševčík-Boyd: Fekvésváltás-gyakorlatok op. 8
Starker: A vonósjáték rendszeres iskolája
Zsámboki: Hangsoriskola

Gordon

Bottesini: 12 etűd
Černý: Etűdök
Dragonetti: 5 etűd
Gregora: Etűdök
Hrabe: Etűdök
Kreutzer: 18 etűd
Montag: Nagybűgűiskola
Simandl: Nagybűgűiskola
Storch: Etűdök
Streicher: Nagybűgűiskola
Verrimst: 25 etűd

1.3.2. Szonáták, szvitek, partiták

51 óra

Szonáták, szvitek, valamint partiták gyakorlása és egybefűggű elűadása a hangszerenként megjelűlt szakmai anyagok, illetűleg azok részleteinek tetszűleges felhasználásával.

Hárfa

Beethoven: Variations on a Swiss Air
Cimarosa: Szonáta
Corelli: Sarabande
Händel: Prelude
Rameau: Rondó
Scarlatti: Ária

Cimbalom

Bach:	Francia szvitek
Bach:	Angol szvitek
Bach:	Hegedű szólószonáták, partiták tételei
Bach:	Csellószvitek tételei
Ph. E. Bach:	Fantáziák, rondók, szonáták
Händel:	Szvitek
Scarlatti:	Szonáták
Tartini:	Szonáták

Gitár

Bach:	Lantszvitek
A. Brescainello:	Szvitek, szonáták
A. Diabelli:	Szonáták, szonatinák
Robert de Visée:	Szvitek
S.L. Weiss:	Szvitek
Hegedű szólószonáta- és partita-átiratok, Csellószvit-átiratok	

Hegedű

Bach:	E-dúr partita
Bach:	h-moll partita
Bach:	d-moll partita
Bach:	g-moll szólószonáta
Bach:	Szonáták hegedűre és csembalóra
Corelli:	Szonáták op.5
Händel:	Szonáták
Hindemith:	Szólószonáta
Leclair:	Sarabande és Tambourin
Leclair:	c-moll szonáta (Le Tombeau)
Sugár:	Szonáta hegedűre és zongorára
Szabó Ferenc:	Szólószonáta
Tartini:	Szonáták

Mélyhegedű

Bach:	Csellószvitek
Bach:	E-dúr partita
Boccherini:	Szonáták
Corelli:	Szonáták
Eccles:	Szonáták
Flackton:	Szonáták
Händel:	Szonáták
Marcello:	Szonáták
Telemann:	D-dúr szvit
Vivaldi–Bonlay:	B-dúr szvit
Vivaldi:	Szonáták

Gordonka

Bach:	Szólószvitek I-V.
Boni:	Szonáta

Breval:	G-dúr szonáta
Boccherini:	G-dúr szonáta
Boccherini:	C-dúr szonáta
Boccherini:	A-dúr szonáta
Caporale:	Szonáta
Corelli:	La Folia
Corelli:	d-moll szonáta
Couperin:	Pieces en Concert
Eccles:	Szonáta
Frescobaldi:	Toccatá
Francoeur:	Szonáta
Grazioli:	F-dúr szonáta
Galliard:	Szonáta
Händel:	g-moll szonáta
Lully:	Passacaglia
Marcello:	Szonáták
Marin Marais:	La Folia
Pergolesi:	Szonáta
Porpora:	Szonáta
Sammartini:	Szonáta
Tessarini:	Szonáta
Valentini:	Szonáta
Vandini:	G-dúr és F-dúr szonáta

Gordon

Ariosti:	Szonáta
J. Chr. Bach:	Szonáta
Eccles:	Szonáta
Farkas:	Népdalszonatina
Fesch:	d-moll szonáta
Händel:	Szonáták (átiratok)
Scarlatti:	3 szonáta
Sperger:	Szonáta
Romberg:	Szonáta
Vivaldi:	6 szonáta (átirat)

1.3.3. [Versenyművek]

60 óra

Hárfa

Händel:	Tema con variazioni
Händel:	Hárfaverseny II. tétel

Cimbalom

J. S. Bach:	a-moll hegedűverseny d-moll kettősverseny Olasz koncert
Leclair:	d-moll concerto
Lendvay K.:	Concertino semplice
Ránki Gy.:	Cimbalomverseny

Gitár

Reneszánsz és barokk versenyművek átiratai tetszés szerinti kiválasztással

Hegedű

Bach:	E-dúr hegedűverseny
Bériot:	D-dúr hegedűverseny no. 8
Bruch:	g-moll hegedűverseny
Dvořák:	a-moll hegedűverseny I. tétel
Goldmark:	a-moll hegedűverseny I. tétel
Hacsaturján:	Hegedűverseny
Haydn:	C-dúr hegedűverseny
Kreutzer:	d-moll hegedűverseny no. 19
Lalo:	Spanyol szimfónia
Leclair:	d-moll hegedűverseny op. 7
Lipinsky:	Concert militaire
Mendelssohn:	e-moll hegedűverseny
Mozart:	A-dúr hegedűverseny, Gesangszene
Mozart:	D-dúr hegedűverseny K. 218
Mozart:	G-dúr hegedűverseny K. 216
Spohr:	d-moll hegedűverseny no. 2, I. tétel
Saint-Saëns:	h-moll hegedűverseny
Sibelius:	d-moll hegedűverseny I. tétel
Tartini:	d-moll hegedűverseny
Vivaldi:	Négy évszak
Vieuxtemps:	Fantasia appassionata
Vieuxtemps:	a-moll hegedűverseny
Vieuxtemps:	fisz-moll hegedűverseny
Vieuxtemps:	d-moll hegedűverseny
Wieniawski:	d-moll hegedűverseny

Mélyhegedű

Bach:	E-dúr koncert
Bach:	g-moll koncert
J. Chr. Bach:	c-moll brácsaverseny
Benda:	F-dúr brácsaverseny
Bériot:	a-moll koncert op. 104, no. 9
Bixi:	C-dúr koncert
Dávid Gyula:	Brácsaverseny
Dittersdorf:	F-dúr brácsaverseny
Forsyth:	Brácsaverseny
Haydn:	G-dúr koncert
Haydn:	C-dúr koncert
Händel:	h-moll brácsaverseny
Hoffmeister:	B-dúr brácsaverseny
Hoffmeister:	D-dúr brácsaverseny
Hoffstetter:	C-dúr brácsaverseny
Hoffstetter:	C-dúr brácsaverseny
Mozart:	G-dúr koncert K. 216
Mozart:	D-dúr (Adelaide) koncert
Rivier:	Concertino

Rode:	B-dúr koncert
Rolla:	Esz-dúr brácsaverseny
Schubert:	C-dúr brácsaverseny
Sitt:	Konzertstück(g-moll)
A. Stamitz:	F-dúr brácsaverseny
C. Stamitz:	A-dúr brácsaverseny
C. Stamitz:	D-dúr brácsaverseny
Vanhal:	C-dúr brácsaverseny
Vivaldi:	C-dúr koncert RV 310, op. 3, no. 3
Zelter:	Esz-dúr brácsaverseny

Gordonka

d'Albert:	Koncert
Ph. E. Bach:	a-moll koncert
J. Chr. Bach:	Koncert
Ph. E. Bach:	B-dúr koncert
Bach-Piatigorsky:	G-dúr koncert
Boccherini:	D-dúr koncert
Boccherini:	B-dúr koncert
Boellmann:	Szimfonikus variációk
Breval:	Concertino
Davidov:	a-moll koncert
Dohnányi:	Koncert
Elgar:	Koncert
Goltermann:	G-dúr koncert
Goltermann:	d-moll koncert
Goltermann:	h-moll koncert
Haydn-Popper:	C-dúr koncert
Haydn:	C-dúr koncert
Kraft:	C-dúr koncert
Lalo:	Koncert
Leonardo Leo:	Koncert
Mihály:	Szvit
Monn:	Koncert
Romberg:	D-dúr koncert
Romberg:	e-moll koncert
Romberg:	Divertimentók
Romberg:	Variációk
Romberg:	Concertino
Saint-Saëns:	Koncert
Stamitz:	G-dúr koncert
Stamitz:	C-dúr koncert
Tartini:	D-dúr és A-dúr koncert
Vivaldi:	a-moll és g-moll koncert
Wagenseil:	A-dúr koncert

Gordon

J. Chr. Bach:	c-moll verseny (átirat)
Capuzzi:	F-dúr koncert
Cimador:	Concerto

Cimador:	G-dúr nagybőgőverseny
Dittersdorf:	E-dúr nagybőgőverseny
Dittersdorf:	Koncert
Dragonetti:	A-dúr nagybőgőverseny
Geissel:	Koncertstück
Gouffé:	Concertino
Hoffmeister:	Koncert
Hoffmeister:	D-dúr nagybőgőverseny
Pichl:	D-dúr nagybőgőverseny
Simandl:	Koncertek
Simandl:	Koncertetűdök
Sperger:	A-dúr koncert
Stein:	Koncertstück
Vivaldi:	a-moll koncert (átirat)
Vivaldi:	d-moll koncert (átirat)

1.3.4. *Előadási darabok*

50 óra

Hárfa

Bach:	Fantázia
Bach:	Allegro
Durand:	Valse
Balassa:	Szonatina hárfára
Britten:	Interlude
Beethoven:	Szonatina
Beethoven:	Variations on a Swiss Air
Cimarosa:	Szonáta
Cabezón:	Pavane and Variations
Corelli:	Sarabande
Debussy:	I. Arabesque
Farkas F.:	Régi magyar táncok
Godfroid:	Koncertetűd
Händel:	Passacaglia
Händel:	Sarabande
Hasselmans:	A forrás
Krumpholtz:	Sonata No. 1
Mayer:	Sonate
Mjaszkovszkij:	Udvari tánc
Nadermann:	7 progresszív szonatina op. 92
Paradisi:	Toccata
Parfenov:	Variációk egy Corelli-témára
Paris-Alvars:	A cigánylány tánc
Pierné:	Impromptu-caprice
Posse:	Kis karakterdarabok
Salzedo:	Öt prelúd hárfára
Scarlatti:	Ária
Schuecker:	Gavotte
Tournier:	Orosz bölcsődal

Trenecek:	Schubert-fantázia
Zabel:	Legenda
Zipoli:	Corrente

Cimbalom

Bartók:	15 magyar parasztdal
Bartók:	44 duó hegedűre
Bartók:	Régi magyar táncok
Chopin:	Noktürnök
Chopin:	Mazurkák
Chopin:	Walzerek
Durkó Zs.:	Magyar Rapszódia
Farkas F.:	Exercitium tonale
Grieg:	Lírikus darabok
Händel:	Szvittek
Hollós M.:	Duettrió
	Toccata lirica
Kurtág Gy.:	Négy dal Pilinszky János verseire
Kurtág Gy.:	Szálkák
Kurtág Gy.:	Grabstein für Stephan
Kurtág Gy.:	... quasi una fantasia
Kurtág Gy.:	Nyolc duó
Kurtág Gy.:	Stele
Láng I.:	Improvizáció
Liszt:	Egyéni karakterdarabok
Liszt:	Karácsonyfa-album
Petrovics E.:	V. Kantáta
Petrovics E.:	Mouvement en Ragtime
Schumann:	Zongoraművek
Scarlatti:	Szonáták
Schubert:	Impromptus
Schubert:	Moments musicaux
Stravinsky:	Renard
Stravinsky:	Tarantella
Szokolay S.:	Nocturne és Capriccio
Vajda J.:	Gregorián ének
S. L. Weiss:	Lantszvittek
Wieniawski:	Tango
	Tarantella

Gitár

F.Carulli:	6 Andante
A.Diabelli:	Szonáták
M.Giuliani:	Variációs művek
Sor:	Menüette
L. F.Sor:	Variációs művek
Neusiedler, Robinson, Milan, Mudarra, Narvaez és kortársaik lantátíratái	
I. Albeniz, A.Barrios, L.Brouwer, F.Tarrega, F.Moreno Torroba, J.Turina, A.Lauro, Villa-Lobos művei, előadási darabjai	

Hegedű

Balassa Sándor:	Jánosnapi muzsika
Bartók:	Rapszódia no. 1
Bartók:	Andante
Beethoven:	F-dúr románc
Beethoven:	G-dúr románc
Böhm:	Perpetuum mobile
Brahms:	Scherzo
Brahms-Joachim:	V. Magyar tánc
Brahms:	A-dúr keringő
Chopin-Sarasate:	Esz-dúr nocturne
Chopin-Milstein:	cisz-moll nocturne
Corelli:	La Folia
Csajkovszkij:	Melódia,
Csajkovszkij:	Melankolikus szerenád
Csajkovszkij:	Valse scherzo
Debussy:	Menüett
Debussy:	Csónakon,
Debussy:	Lenhajú lány
Debussy:	Holdfény
Daquin:	A kakukk
de Falla:	Spanyol tánc
Dohnányi Ernő:	Ruralia Hungarica
Drdla:	Serenade
Dvořák:	4 romantikus darab
Dvořák:	Humoresque
Dvořák:	Szláv tánc
Franceour-Kreisler:	Sicilien és Rigaudon
Gershwin:	Porgy and Bess
Granados:	Spanyol tánc
Hacsaturján:	Nocturne
Hacsaturján:	Keringő,
Hacsaturján:	Kardtánc
Hubay :	Zephyr
Kocsár Miklós:	Szólószonáta
Kodály Zoltán:	Adagio
Kodály Zoltán:	Valsette
Kreisler:	Szerelmi öröm
Kreisler:	Szerelmi bánat
Kreisler:	Schön Rosmarin
Kreisler:	Kínai tamburin
Kroll:	Bendzso és hegedű
Lendvay Kamilló:	Rapszódia
Messiaen:	Téma és variációk
Mozart:	C-dúr rondo
Mozart:	E-dúr adagio
Mozart-Kreisler:	G-dúr rondo
Muszorgszkij:	Gopak
Nováček:	Perpetuum mobile

Paganini:	Cantabile
Paganini:	XII. szonáta
Paganini:	Mózes-fantázia
Paganini:	Polacca variációk
Pugnani-Kreisler:	Preludium és Allegro
Ravel:	Habanera
Ries:	Perpetuum mobile
Rimszkij-Korszakov:	A dongó
Sarasate:	Andalúziai románc
Sarasate:	Malagueña, Habanera,
Sarasate:	Zapateado, Basque Caprice
Smetana:	Hazám
Sosztakovics:	4 preludium
Suk:	4 darab
Szokolay:	Szólószonáta
Tartini-Kreisler:	Variációk egy Corelli-témára
Vajda János:	Just for You
Vecsey Ferenc:	Vízesés
Vecsey Ferenc:	A szél
Veress Sándor:	Szólószonáta
Vitali:	Ciacona
Weiner:	Rókatánc
Weiner:	Lakodalmas
Weiner:	Csúrdöngölő
Vieuxtemps:	Ręverie
Vieuxtemps:	Ballada és Polonéz
Wieniawski:	Legenda
Wieniawski:	D-dúr polonéz
Zarzycki:	Mazurka
Zsolt:	Valse Caprice, Szitakötő
Zsolt:	Szatír és Driádok

Mélyhegedű

Bach:	Air
Bartók:	Andante
Bach:	Siciliano
Bartók:	Duók (Primrose-átirat)
Bartók:	Szonatina
Bartók:	Román népi táncok
Beethoven:	G-dúr románc op. 40
Beethoven:	F-dúr románc op. 50
Bruch:	Románc
Corelli:	La Folia
Daquin:	A kakukk
Debussy:	Holdfény
Dvořák:	Humoreszk
Fauré:	Pieces
Fauré:	Álom után
Fauré:	Elégia
Frescobaldi:	Toccata

F. David:	Capriccio
Geissler:	Szonatina
Glazunov:	A trubadúr dala
Glazunov:	Elégia
Glazunov:	Spanyol szerenád
Gluck:	Melódia
Hindemith:	Meditáció
Kodály:	Adagio
Kreisler:	Szerelmi bánat
Liszt:	Elfelejtett románc
Mozart:	E-dúr Adagio K. 261
Mozart:	Menüett a D-dúr divertimentóból
Massenet:	Thais-meditáció
Pugnani-Kreisler:	Preludium és Allegro
Purcell:	Áriák és táncok
Raff:	Cavatina
Ravel:	Pavane egy infánsnő halálára
Rachmaninov:	Vocalise
Ries:	Perpetuum Mobile
Rimszkij-Korszakov:	Hindu dal
Rimszkij-Korszakov:	Bohócok tánca
Rimszkij Korszakov:	A dongó
Saint-Saëns:	A hattyú
Tartini:	Sarabande
Telemann:	12 szólófantázia
Veracini:	Largo
Vitali:	Chaconne
Weber:	Variációk
Vieuxtemps:	Elégia
Vieuxtemps:	c-moll koncertetűd
Wieniawski:	Ręverie

Gordonka

Ajvazjan:	Grúz tánc
Ajvazjan:	Koncertetűd
Arutjunjan:	Expromt
Bach:	Air
Bach:	Arioso
Bach-Gounod:	Ave Maria
Bartók-Liebner:	Gyermekeknek
Bartók-Silva:	Román népi táncok
Boccherini:	Menuet
Boccherini:	Rondo
Bottesini:	Elégia
Couperin:	Pastorale
Cassado:	Requiebro
Csajkovszkij:	Szentimentális keringő
Davidov:	Szökőkút
Dimitrescu:	Paraszttánc
Dragonetti:	Grande Allegro

Fauré:	Álom után
de Falla:	Tűztánc
Fauré:	Papillon
Fauré:	Sicilienne
Glazunov:	Chant du ménestrel
Goens:	Tarantelle
Goens:	Scherzo
Granados:	Intermezzo
Goltermann:	Capriccio
Goltermann:	Etúd caprice
Händel:	Largo
Kodály:	Adagio
Lisznyai:	Ősz
Massenet:	Elégia
Mendelssohn:	Dal szöveg nélkül
Paradis:	Sicilienne
Popper:	g-moll mazurka
Popper:	Falusi dal
Popper:	D-dúr gavotte
Popper:	Tarantella
Popper:	Vito
Popper:	Serenade
Popper:	Fonódal
Popper:	Tündértánc
Ravel:	Habanera
Rimszkij-Korszakov:	Dongó
Rubinstein:	Melódia
Saint-Saëns:	Allegro appassionato
Schubert-Cassado:	Allegretto grazioso
Schubert:	A méh
Squire:	Tarantella
Gordon	
Ábrányi Emil:	Capriccio ungherese
Bach:	Arioso
Bach:	Air
Bach:	Adagio
Beethoven:	Téma variációkkal
Boccherini:	Adagio
Bottesini:	Old Robin Gray
Csajkovszkij:	Arioso
dall'Abaco:	Grave
Dragonetti:	Andante
Járdányi Pál:	Melódia
Kodály:	Epigrammák
Koussewitzky:	3 darab
Laška:	Perpetuum mobile
Laška:	Erotic
Liszt-Laška:	Es muss ein Wunderbares sein
Mozart:	Adagio

Mozart:	Andante cantabile
Nanny:	Bölcsoódal
Rachmaninov:	Vocalise
Rubinstein:	Melódia
Saint-Saëns:	Hattyú
Schlemüller:	Moto perpetuo
Schumann-Laška:	Álmodozás
Schumann-Laška:	Erinnerung
Simandl:	Sarabande
Simandl:	Sarabande és Gavotte
Simandl:	Scherzo capriccioso
Vivaldi:	Largo

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés	x			
3.	vita	x			
4.	szemléltetés	x			
5.	szerepjáték	x			
6.	házi feladat	x			

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.2.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x			

4.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x			
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. Korrepetíció tantárgy

67 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

A korrepetíció a főtárgyi oktatás szoros kiegészítője, egymás nélkül egyik sem tudja maradéktalanul betölteni funkcióját. A főtárgyórán egyedül megszólaltatott, elsősorban technikai oldalról megközelített zeneművet a zongora szólamának hozzáadásával fejleszti tovább tanár és diák. Az új körülmények megmutatják az addig elért eredményeket, egyúttal a továbbhaladás irányát is kirajzolják.

2.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A főtárggyal kapcsolatos tartalmakon kívül a kamarazenénél jelölt ismeretek szükségesek.

2.3. Témakörök

A témakörök és azok részletezése megegyeznek a főtárgynál olvashatókkal.

2.3.1.	<i>Szonáták, szvitek, partiták</i>	20 óra
	[L. 1.3.2]	
2.3.2.	<i>Versenyművek</i>	27 óra
	[L. 1.3.3]	
2.3.3.	<i>Előadási darabok</i>	20 óra
	[L. 1.3.4]	

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés	x			
3.	szemléltetés	x			
4.	szerepjáték	x			
5.	házi feladat	x			
6.	hangfelvétel hallgatása	x			

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.2.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x			
4.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x			
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

3. Kötelező zongora tantárgy

67 óra

3.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló olyan általános zenei műveltséget és szakmai tudást sajátítson el, amely alkalmassá teszi őt középfokú zenei felkészültséget igénylő munkakör ellátására valamint a felsőoktatásban való tanulmányok folytatására.

3.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A zeneművek megalapozott tudással való előadásához szervesen hozzátartozik a szolfézs, zeneelmélet és zenetörténet tantárgyak ismerete. A zenetörténet tantárgy ismeretanyaga nyújt segítséget az aktuálisan elsajátított mű korban és stílusban való megfelelő elhelyezésében valamint megszólaltatásában. A zeneelmélet tantárgy keretében elsajátított ismeretek a művek harmóniai elemzésén keresztül a megfelelő formálás és hangsúlyozás terén adnak támpontot, valamint a formatan anyagrész segítségével a művek megfelelő tagolását, artikulálását sajátíthatja el a tanuló. A szolfézs tantárgy képezte készségek a megfelelő intonációban nyújtanak segítséget. A gyakorlati ismeretek elmélyítése során megfelelő alapot jelent a főtárgy, kamarazene és zenekari gyakorlat tanulása alatt szerzett tapasztalat.

3.3. Témakörök

3.3.1.	<i>Technikai gyakorlatok, etűdök</i>	20 óra
Czerny:	könnyű technikai gyakorlatok (pl. 160 rövid gyakorlat)	
Czerny:	A kézügyesség iskolája I. kötet	
Cramer:	Etűdök	
3.3.2.	<i>Barokk zeneművek</i>	20 óra
J. S. Bach:	Szvit-tételek (pl. francia szvit)	
J. S. Bach:	Kétszólamú invenciók	
J. S. Bach:	Két- és háromszólamú invenciók, szvitek	
3.3.3.	<i>Előadási darabok</i>	27 óra
Bartók:	Mikrokozmosz	
Bartók:	Gyermekeknek	
Schumann:	Jugendalbum	
Csajkovszkij:	Jugendalbum	
Schubert:	Táncok	
Kurtág:	Átiratok Machautól J. S. Bach-ig (négykezes, kézzongorás)	
Mendelssohn:	Lieder ohne Worte	
Mosonyi:	Magyar gyermekvilág	
J. Haydn:	Szonáták (Wiener Urtext 1a, 1b)	

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			

2.	elbeszélés	x			
3.	megbeszélés	x			
4.	szemléltetés	x			
5.	házi feladat	x			

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.2.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x			
4.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x			
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

4. Szolfézs tantárgy

134 óra

4.1. A tantárgy tanításának célja

A szolfézs tanításának célja, hogy tovább fejlessze az általános zenei műveltség megalapozását és tegye otthonossá e különleges kifejezési módban - a zenében - a tanulókat. Az első szakképzési években szerzett zenei ismeretekre és készségekre alapozva fejlessze tovább a növendék tudását és képességeit, folyamatosan egészítse ki a tanuló tudását a hangszeres, zeneelméleti és zenetörténeti tanulmányokban. Fejlessze a majdani aktív zenéléshez szükséges képességeket és készségeket. Járuljon hozzá a széleskörű szakmai tudás megszerzéséhez, amely alkalmassá teszi a növendéket a szakirányú felsőoktatásban folytatandó tanulmányok, illetve a középfokú végzettséget igénylő munkakörök ellátására.

4.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tárgy szoros kapcsolatot ápol minden hangszeres tanulmánnyal, hiszen e tárgy keretében tanulják meg felismerni és elkülöníteni egy-egy műregek lehetséges zenei eszközeit.

4.3. Témakörök

4.3.1. *Készségfejlesztés hallás után* 33 óra

A hallás utáni készségfejlesztés a szolfézs egyik legfontosabb eleme, mely sokban épül a szolfézs alapszintű készségfejlesztéseire. A diákok számára nagyon fontos, hogy mind jobban elmélyítsék és valódi készség szinten felismerjék az európai műzene évszázadok során folyamatosan cizellálódó elemeit. Elengedhetetlen tehát a hangközök biztos felismerésének gyakorlása. Erre épül a hármashangzatok felépítése, amelynek meghallása a hangközök biztos ismerete nélkül lehetetlen. Ezt követi a tanulmányok végén a klasszikus zenében is fontos, de talán a jazz világában még jelentősebb elem, a négyeshangzatok elsajátítása, melyhez szükséges a hármashangzatok biztos felismerése. Ezekkel egyidejűleg a dallami fordulatok megismerése az írást fogja segíteni. Nem kevésbé fontos a ritmus biztos ismerete, melynek hallás utáni fejlesztése folyamatos kell legyen. A zeneelmélet alapozásaként pedig a formai ismeretek átadása is szükséges.

A stílus és zenetörténeti ismeretek elsajátítása témakörben felsorolt műzenei példák nagy része felhasználható a további hallási készségek fejlesztésére is.

4.3.2. *Készségfejlesztés éneklés útján* 34 óra

Az éneklés útján történő készségfejlesztés azért nagyon fontos, mert ez az egyetlen eszköz, amivel a diák saját biológiai organizmusán keresztül szűri a zene legkisebb elemeit is. Ahhoz, hogy saját hangszerén egy nagyobb ívet elő tudjon adni, szükséges, hogy apró elemeire bontva is értelmezni tudja őket. Az apró elemeket pedig csak énekelve tudja igazán magáévá tenni. Az éneklés segít neki a hallás- és írási készségfejlesztésben is, hiszen ez az egyetlen biztos, önellenőrzésre is alkalmas eszköze, amibe a zenei elemeket be tudja illeszteni. Eme ellenőrzés alkalmassá tételére segít a lapról éneklés gyakorlása és a társaival közösen előadott zeneművek közösségi élménye. A kamaraének rendkívül komplexen, e haladó szinten még jobban segíti a későbbi aktív zenésztvékenység gyakorlását. Az éneklésen keresztül gyakorolhatja a különböző zenei stílusok előadási módját is, hangszerfüggetlenség nélkül. A végső fázis, ha már e stílusokban való biztonságos közlekedés hatására az improvizáció is teret kaphat a zeneteremtési folyamatok között.

A stílus és zenetörténeti ismeretek elsajátítása témakörben felsorolt műzenei példák nagy része a megfelelő módszerekkel felhasználható az éneklési készségek fejlesztésére is.

4.3.3. *Készségfejlesztés írásban* 34 óra

Az írásbeli készségfejlesztés kapcsolja össze a hallás- és éneklés készségfejlesztését. Rendkívül komplex feladat, két különböző agyi tevékenység egyidejű koordinálása. Ám ezáltal hatalmas segítséget kap a diák egy új zenemű megismerésekor, hiszen tudja, hogy a zeneszerzőnek is azonos eszközök álltak rendelkezésére, mint amelyeket ő is birtokol. Az egyszólamú írás a dallamhangok felismerésének összekapcsolását

követeli meg a ritmus felismerésével és a metrum folyamatos figyelemben tartásával. A kétszólamú írás esetében ki kell fejleszteni a hallás olyan tulajdonságát, amely irányzottan tudja kivenni a hallottakból a szükséges adatokat. Fontos, hogy az elméleti tudásnak ne vessen gátat az íráskészség, a hármas- és négyeshangzatok felépítésének gyakorlása állandó feladatunk.

Egy kiragadott, javasolt példa az írásbeli készségfejlesztésre:

Bécsi klasszikus diktandók: Az első év elején a felvételi szint alatt kell elkezdni a diktálásukat, eleinte funkciós basszussal, egyszerű, lépésről-lépésre növekedő hangközökkel ellátott felső szólammal. A 2. félévtől a külső és belső bővülés megjelenésére, szabálytalan ütemszámokra, modulációra és egyszerűbb 3 szólamú szerkesztésre mutató szemelvényeket diktáljunk. Feleléskor ajánlott 1-2 hangnembe transzponáltan, ének-zongorás feladatként visszakérdezni e diktandókat (két készségfejlesztési terület összekötése!). Továbbá a stílus és zenetörténeti ismeretek elsajátítása témakörben felsorolt műzenei példák nagy része felhasználható az íráskészségek fejlesztésére is.

4.3.4. *Stílus és zenetörténeti ismeretek elsajátítása*

33 óra

Nagyon fontos, hogy a készségfejlesztési céllal megszólaltatott zeneművek a szolfézs gyakorlat tantárgy keretében híven tükrözzék a diák általános ismereteit a zenetörténeti korszakok stílusairól is. Előfordulhat, hogy olyan zenei korszakokkal találkozik egy diák a tantárgy keretében, amellyel hangszerén soha (pl. gregorián, reneszánsz), ám stílusuk ismeretére szüksége van, hiszen nem válhat belőle kiművelt zenész fő, ha bizonyos zenei korszakok stílusjegyeivel egyáltalán nem kerül kapcsolatba. Ezen felül a saját hangszerén egy zenemű muzikális megformálását nagyon sokban elősegíti, ha a szolfézs ráépülés tárgy keretében kisebb példákon gyakorolja a zenei formák összefogását, előadását. Ezáltal kialakul benne egy olyan stílusismeret, melyre az aktív zenei tevékenységformákban is állandóan szüksége lesz, illetve saját hangszerén is kamatoztathatja ebbéli tudását.

A zenei anyag kiválasztásában a tanár vegye figyelembe az adott osztály összetételét és képességeit: a tananyag mennyisége és nehézségi szintje a tanulócsoporthoz igazodjon. Az alábbi anyagban csupán javaslatok szerepelnek, hogy mely zeneszerzőktől érdemes műveket keresnünk:

A középkor egyszólamú egyházi és világi zenéje (gregorián, trubadúr-, trouvère- és Minnesang költészet)

A középkor többszólamú zenéje (ars antiqua, ars nova, trecento – Leoninus, Perotinus, Machaut, Landini)

A korai reneszánsz (Dunstable, Dufay, Binchois, Ockeghem, Josquin, Agricola, Obrecht, Isaac, de la Rue)

Az érett reneszánsz (Gombert, Willaert, Clemens non Papa, Arcadelt, Cipriano de Rore, Lassus, A. Gabrieli, Palestrina, Vecchi, Marenzio, G. Gabrieli, Gastoldi, Croce, Gesualdo, Viadana, Banchieri, Jannequin, Sermisy, Goudimel, Passereau, Certon, le Jeune, Senfl, Othmayr, Gallus, Praetorius, Hassler, Friderici, Tallis, Byrd, Morley, Bull, Farnaby, Dowland, Weelkes, Gibbons, Victoria)

A korabarokk (Monteverdi, Schütz, Buxtehude, Lully, Purcell)

A nagy barokk zeneszerzői (Händel, Bach, Telemann, Scarlatti, Vivaldi, Rameau)

A bécsi klasszika (Mozart, Haydn, Beethoven)

A romantika (Mendelssohn, Weber, Schubert, Schumann, Brahms, Berlioz, Liszt, Verdi, Muszorgszkij, Saint-Saëns, Bruckner)

Az utóromantika (Wolf, Mahler, R. Strauss, Mascagni, Leoncavallo, Puccini, Rachmaninov, Massenet, Fauré)

A XX. század zenéjének főbb irányzatai (impresszionizmus, expresszionizmus, folklorizmus, neoklasszicizmus, új bécsi iskola - Debussy, Ravel, Stravinsky, Schönberg, Webern, Berg, Honegger, Prokofjev, Sosztakovics, Hindemith, Orff, Britten, Bartók, Kodály)

A második világháború utáni szerzők (Messiaen, Boulez, Stockhausen, Varèse, Ligeti, Dallapiccola, Nono, Lutoslawsky, Penderecki, Eben)

A második világháború utáni magyar szerzők (Bárdos, Sugár, Ránki, Farkas, Kósa, Kadosa, Maros, Petrovics, Szokolay, Lendvay, Balassa, Kurtág, Bozay, Durkó, Szöllősy, Hidas, Kocsár, Csemiczky, Orbán, Vajda)

Ajánlott irodalom:

Liber Usualis

Dobszay: A gregorián ének kézikönyve

Szendrey-Dobszay-Rajeczky: Magyar gregoriánium

Fodor: Schola cantorum I-XIII.

Bartha: A zenetörténet antológiája

Forrai: Ezer év kórusa

Forrai: Öt évszázad kórusa

Forrai: Duettek

Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások

Mozart: Bécsi Szonatinák, Gyermekkori darabok

Legányné Hegyi E.: Bach példatár I.-II. kötet

Bertalotti: Ötvenhat solfeggio

Lassus: 24 kétszólamú motetta

Nagy: Partitúraolvasás, partitúrajáték

Ádám: A dal mesterei I-V. kötet

Bartók: 27 gyermek- és nőikar

Kodály: Gyermek- és nőikarok, Vegyeskarok

Edlund: Modus Novus

Szönyi: A zenei írás-olvasás módszertana, Befejező kötet

A www.imslp.org internetes oldal ingyenesen letölthető kottái

4.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

4.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	szemléltetés			x	

3.	házi feladat	x			
4.	együtt zenélés		x	x	

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.4.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.3.	Zongorázás	x			
2.4.	egyéni felkészülés	x			
2.5.	otthoni gyakorlás	x			
2.6.	zenehallgatás			x	

4.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

5. Zeneelmélet tantárgy

134 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

A zeneelmélet tárgy tanításának célja, hogy a zeneművek legbelsőbb titkaiba is betekintést nyerjenek a zenét tanuló diákok. A zeneelmélet tantárgy által elsajátított készségek segítségével újabb érzékek nyílnak meg a diákok számára, hogy egy adott zeneművet még alaposabban megismerjenek, így a zenei nyelv sokoldalú megismerése révén tájékozódni tudnak a zeneművek harmónia- és formavilágában. Elsőként a barokk és a bécsi klasszika zeneszerzőinek szövegvezetési szabályával ismerkednek meg (ezt a részt nevezzük összhangzattannak), majd egy zenemű nagyobb összefüggéseibe is betekintést engedő formai kérdések kerülnek előtérbe, melynek segítségével a nagy arányokat érthetjük meg (ez a formatani rész). Hogy a tudás ne legyen meddő és kizárólag elméleti, az erre legalkalmasabb hangszeren, a zongorán modellezzük egy-egy zenemű harmóniai szerkezetét. Ennek haladó formája, amikor egy növendék fokszámok alapján, szövegvezetési alapelveket betartva bonyolultabb, az élő zenéhez nagyon hasonló harmóniakat rögtönöz a zongoránál. Továbbfejlesztett formája pedig a valódi

continuo-játék, mely elsősorban a barokk zene mindennapi gyakorlatát felelevenítve, a közös zenélés öröméhez juttatja a diákot (kamarazenélés hangszeres növendékekkel közösen) a harmóniafűzési szabályok készségszintre emelkedése után és "zenévé gyúrja" a tanulóban fokozatosan összeálló zeneelméleti ismereteket.

5.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tárgy szoros kapcsolatot ápol minden hangszeres tanulmánnyal, hiszen e tárgy keretében tanulják meg felismerni és elkülöníteni egy-egy műremek lehetséges zenei eszközeit, formáit. A szolfézs, zeneelmélet, zeneirodalom tárgyak között természetesen szoros kapcsolat áll fenn, hiszen mindegyikben szükség van bizonyos ritmikai, hallási készsége, elméleti ismeretekre, zeneirodalmi tájékozottságra.

5.3. Témakörök

5.3.1. *Összhangzattan* 45 óra

Miután a zeneművek legelemibb sejtjeinek viselkedésével megismerkedtünk, a műzenei példák egy-egy odaillő részletének sokaságaival tanítható ezek megismerése. A különböző, egyre bonyolultabb zenei elemek megismertetését célszerű minden alkalommal a megfelelő zeneműrészletek meghallgatásával, bemutatásával, elemzésével kezdeni, amit azután a művek alapján készíthető harmóniai vázlatok, mintapéldák, akkordfűzési és egyéb gyakorlatok követhetnek. A tankönyvekből kiválasztott példákat saját gyűjtésű és készítésű példákkal egészítsük ki. Fontos, hogy a kisebb részletek elemzése is komplex legyen, tehát nem csak a megtanulandó akkordokra terjedjen ki, hanem a ritmikára, melodikára, formára is. A harmóniai menetek hangzásának, a zenei szerkesztés logikájának, a szép szólamvezetés törvényszerűségeinek felismerése és elsajátítása érdekében nem mellőzhetjük akkordfűzések rendszeres gyakorlását. Az alapszabályok elsajátítása után, a mollban feltűnő vezetőhang miatti anomáliák tisztázása, elsimítása következik. Ezt követően a hármashangzat fordítások általános és kivételes eseteit, szólamvezetési érdekességeit tárgyalja, végül a négyeshangzatok felépítése, fordításainak megtanulása a feladat. Zárásként az alterált akkordok felismerése, felépítése a cél, esetleg kitekintéssel az elkövetkező, romantikus korszak harmóniáira is. Mind hallás utáni lejegyzéssel, mind egyéni harmóniakidolgozással, mind a zongoránál rögtönzött harmóniamenet játékkal fejleszthetőek a szólamvezetési ismeretek elmélyítése.

Javasolt irodalom, melyeket akár tankönyvként is használhatunk, vagy csupán a műzenei példákat, akkordfűzési gyakorlatokat belőlük:

Kesztler Lőrinc: *Összhangzattan*

Frank Oszkár: *Hangzó Zeneelmélet*

Győrffy, Beischer-Matyó, Keresztes: *Összhangzattan*

Arnold Schönberg: *A zeneszerzés alapjai*

5.3.2. *Formatan* 45 óra

A formatan témakör betekintést enged nyújtani a zeneművek legbelső rétegeibe. Fokozatosan megismeri általa a diák a zeneszerzők szerkesztési elveit, korszakokra, műfajokra lebontva. Eleinte a bécsi klasszika legegyszerűbb formájával, a periódussal ismertet meg, majd az ebből továbbfejlesztett két- és háromtagú formával és variánsaival (külső- vagy belső bővítés, coda). Ezt követően a "nagy" bécsi klasszikus műfajokkal, mint szonátaforma, rondóforma, szonátarondó, Haydn-rondó, variációs forma, vagy kidolgozás nélküli szonátaforma. Szimultán, vagy mint e formák

lehetséges előképei meg kell ismerkedni a barokk kor fontosabb formáival is: bar forma, kéttagú táncforma, Couperin-rondó, chaconne, passacaglia. A formatani elemzések szerves részét kell képezze a harmóniai elemzés is, mely csak akkor lehetséges, ha az összhangzattan témakörben a tanuló tudása már előrehaladottabb állapotban van. Sok esetben a formai határokat a harmóniai elemzés eredménye határozza meg (pl. félzárlat, álzárlat).

Javasolt irodalom, melyeket akár tankönyvként is használhatunk, vagy csupán a műzenei példákat, akkordfüzési gyakorlatokat belőlük:

Frank Oszkár: Hangzó Zeneelmélet

Győrffy, Beischer-Matyó, Keresztes: Összhangzattan

Arnold Schönberg: A zeneszerzés alapjai

5.3.3. A continuo-játék alapjai

44 óra

Az összhangzattan témakörre épülve, annak egy lehetséges gyakorlati alkalmazását nyújtani hivatott a continuo-játék alapjai témakör. E kifejezés egy barokk kori cselekvésformát elevenít fel, amikor minden zenekari- vagy kamaraprodukciónban egy, vagy több játékos valamiféle billentyűs hangszeren (csembaló vagy orgona) az összes zenekari szólam rezüméjét, minden játszott hangját, sűrített formában és specifikusan a megfelelő billentyűs hangszerre alkalmazva, egyidejűleg játszotta. Ebben nem csak az adott kor szólamvezetési szabályait kell figyelembe venni, hanem az éppen előadandó zenemű karakteréhez is igazítani kell a lejátszandó akkordok milyenségét. Ennek gyakorlására azért van szükség a zeneelmélet órán, hogy a diákok egymással kamarázva, a másik oldalról is megtapasztalják a gyakorlati zene folyamatát.

Ajánlott zeneművek, melyek a haladó szintű continuo-játék gyakorlását teszik lehetővé:

- Albinoni, Vivaldi, Corelli és további itáliai kismesterek szonátáinak lassú tételai (pl. Vivaldi: La folia – téma)

- a barokk korszak szabad kontrapunktikával szerkesztett tételai (pl. Corelli, Händel, Platti, Telemann hangszeres szonátái, triószonátái)

- J. S. Bach: Schemelli énekeskönyv nehezebb dalai BWV 439-507

- Korabeli continuo-iskolák: pl. Telemann: Singe-, Spiel- und General-Bass-Übungen (1733/34), Händel: Kompositionslehre, Heinichen: Der General-Bass in der Komposition (1728), St. Lambert: Nouveau Traité de L'Accompagnement du Clavecin (1707), Dandrieu: Principes de l'Accompagnement du Clavecin (1719), illetve ezeket nagyon jól összefoglalja J. B. Christensen: Die Grundlagen des Generalbaßspiels im 18. Jahrhundert című könyve

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete	Alkalmazandó eszközök és felszerelések

		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	szemléltetés			x	
3.	kooperatív tanulás		x		
4.	házi feladat	x			

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.4.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.3.	Zongorázás	x			
2.4.	egyéni felkészülés	x			
2.5.	otthoni gyakorlás	x			
2.6.	zenehallgatás			x	

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Zenetörténet tantárgy

134 óra

6.1. A tantárgy tanításának célja

A zenetörténet tárgy tanítása az európai zene történetének összefüggéseire, valamint a zene koronként változó kulturális beágyazottságára irányítja a diákok figyelmét. Tanulmányaik során megismerik a különböző kultúrtörténeti korszakok kapcsolódását, képet kapnak arról, hogy egy-egy zeneszerző milyen stílusirányzatok közepette alkotott. Tágas zenetörténeti ismeretek birtokában képes lesz elhelyezni saját hangszerének repertoárját egy szélesebb zenei és művészeti kontextusban, ami zenei tevékenységét nyitottabbá, összetettebb, együttműködésre alapuló feladatok elvégzésére alkalmasabbá teheti. A zenetörténeti ismeretek ugyanannyira elengedhetetlenek egy zenét tanuló diák számára, mint egy átlagos diák számára a közismereten tanult történelem vagy irodalom. A zenetörténettel való foglalkozás igen alkalmas a különböző ismeretek

(történelem, irodalom, művészettörténet) integrálására is, valamint arra, hogy olyan irányokba nyissa a diák zenei érdeklődését, melyre a hangszeres órákon nem mindig adódik lehetőség.

6.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Fontos célunk, hogy a diák - a korszakot jellemző stílusjegyek és a történelmi események tükrében - meglássa az összefüggéseket a különböző tantárgyak között, és minél nagyobb rálátással szemlélje az elemzett zeneművet. Mivel az órákon a zeneművek elemzése áll a középpontban, a hangszeres foglalkozás célját is segítik, hiszen az elemzett művek sok esetben részét képezik a diákok hangszeres repertoárjának. A zenetörténet tárgy elengedhetetlen része a szakmai nyelv és a zenei szakszavak használata; ismeretének elsajátítása pedig olyan zenei tantárgyak esetében is alapvető elvárás, mint a szolfézs és zeneelmélet.

6.3. Témakörök

6.3.1. Zenetörténeti ismeretek

45 óra

A történelem tantárgyhoz hasonlóan egészen a kezdetektől napjainkig ismerteti korszakról korszakra haladva a zeneművek keletkezéseinek, percepcióinak legfontosabb történeteit, eseményeit. Ez magában foglalja egy-egy zeneszerző élettörténetét is, amely soha nem választható el az adott környezettől, korszaktól. Átfogóan bemutatja egy mű kulturális jelentőségét, benyomását a kortársakra, illetve megmutatja akár a saját korunkig is elérő hatásait. Zeneműveket összefüggésükben is bemutat.

A tanítandó tananyag szempontjából előnyt élvez a késő-reneszánsz/kora-barokk és a klasszikus modern (Bartók és kortársai) közötti négy évszázad zenéje. A régebbi korok ekkor érdemes visszatérni, amikor a diák történelmi, esztétikai ismeretek tekintetében már elmélyültebb tudással, zeneértési szempontból pedig nagyobb rutinnal rendelkezik.

A négy évszázad zenetörténetének kiemelkedő életművei köré csoportosított tematika főbb vonalakban

- A középkor egyszólamú egyházi és világi zenéje (gregorián, trubadúr-, trouvère- és Minnesang költészet)
- A középkor többszólamú zenéje (ars antiqua, ars nova, trecento – Leoninus, Perotinus, Machaut, Landini)
- A korai reneszánsz zenéje (Dunstable, Dufay, Binchois, Ockeghem, Josquin, Agricola, Obrecht, Isaac, de la Rue)
- A késő-reneszánsz zenéje: Palestrina, Lassus, Victoria, Dowland, Gesualdo, G. Gabrieli
- Az itáliai barokk zene: Monteverdi, Corelli, Scarlatti, Vivaldi
- A francia barokk: Lully, Rameau
- A német barokk: Schütz, Bach, Telemann
- Az angol barokk: Purcell, Händel
- A rokokó és az átmeneti korszak: C. Ph. E. Bach, Mannheimi Iskola, Quantz, Gluck
- A bécsi klasszika: Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert
- Romantika: Berlioz, Mendelssohn, Schumann, Liszt, Brahms, Bruckner, Csajkovszkij, Chopin, Paganini
- Az olasz romantikus opera: Rossini, Donizetti, Verdi,
- Romantikus német opera: Weber, Wagner
- Romantikus olasz opera: Rossini, Donizetti, Verdi

- Nemzeti stílusok: Erkel, Muszorgszkij, Grieg, Smetana,
- Századforduló: Richard Strauss, Gustav Mahler
- Francia századelő: Debussy, Ravel, Satie
- Modernizmus: Schönberg, Berg, Webern, Stravinsky, Bartók, Kodály, Sosztakovics
- Új irányok: Messiaen, Stockhausen, Ligeti, Reich, Cage, Kurtág

6.3.2. Műelemzés

45 óra

A zenetörténet rengetegéből egy-egy példaértékűnek ítélt zenemű kiemeléseként sor kerül annak közelebbi megismerésére. Ez magában foglalhatja a zenemű keletkezésének körülményeitől, zeneszerzőjének életrajzától, a közönség első fogadtatásától elkezdve a legaprólékosabb harmóniai és formai (egységesen: zeneelméleti) elemzését is. Nagyon fontos, hogy a kiválasztott zenemű jól beilleszkedjen a tananyag egyéb részeibe, ezáltal a bemutatni kívánt stíluskorszakok még közelebbi megvilágításba kerüljenek a diák számára. A megfelelően kiválasztott tananyagnak része lehet olyan zenemű is, melyet bármely diák a főtárgyóráján is tanulhat, ezáltal képezve hidat a tantárgyak között.

Az alábbiakban olvasható egy-két javasolt szemelvény, de ezen a területen kell a leginkább az iskola és egy adott osztály adottságaihoz igazítani a tananyagot:

- Lassus: Matona mia cara
- Monteverdi: L'Orfeo, Poppea megkoronázása
- Corelli: Karácsonyi Concerto Grosso
- Vivaldi: A Négy Évszak
- Lully: Atys
- Schütz: Musikalische Exequien
- Purcell: Dido és Aeneas
- Händel: Messiás
- J. S. Bach: Máté-passió
- J. S. Bach: c-moll passacaglia és fuga
- Haydn: fisz-moll „Búcsú” szimfónia (no. 45)
- Mozart: Don Giovanni
- Beethoven: Coriolan – nyitány
- Beethoven: C-dúr „Waldstein” zongoraszonáta (op. 53)
- Beethoven: 9. szimfónia
- Schubert: Erlkönig
- Schubert: Winterreise
- Schumann: Karnevál
- Brahms: Ein deutsches Requiem
- Chopin: Etűdök
- Liszt: Haláltánc
- Verdi: Traviata
- Wagner: Trisztán és Izolda (előjáték és szerelmi halál)
- Mahler: I. szimfónia
- Richard Strauss: Imigyen szóla Zarathustra
- Bartók: A kékszakállú herceg vára
- Bartók: Concerto
- Sosztakovics: V. szimfónia
- John Cage: 4'33”

6.3.3. Zenehallgatás

44 óra

A zenehallgatás a tantárgy talán legfontosabb része. Ennek a tanulási formának a folytatásakor sajátítja el a tanuló a történelmi korokra jellemző hangzáskultúra élményvilágát. Ennek segítségével tud tájékozódni a később megismerendő zeneművek sűrűjében és ennek segítségével tudja majd saját hangszerén az előadandó zeneművet stílusosan eljátszani. Zenehallgatás nélkül a műelemzések sem lehetnek mélyrehatóak. Feladata, hogy kinyisson egy teljesen új világot a diákok ízlésében, amellyel gazdagíthatják érzélemvilágukat. Minden zenész alpműveltségéhez tartozik, hogy megismerje a zenetörténet remekműveit. Hivatástudatot ébreszt leendő zenekari zenészekben.

Javasolt zenehallgatási szemelvények:

Palestrina:	Missa Papae Marcelli
Gesualdo:	Moro lasso
Purcell:	Dido és Aeneas
Monteverdi:	L'Orfeo, Poppea megkoronázása
Corelli:	Concerto Grossók
Rameau:	Hyppolite és Aricia
Bach:	János-passió Máté-passió Magnificat h-moll mise (Kyrie, Credo, Sanctus) Brandenburgi versenyek h-moll szvit Musikalisches Opfer 12., 21., 46., 56., 65., 106., 179. kantáta Goldberg-változatok A fuga művészete
Vivaldi:	Versenyművek Gloria A négy évszak
Händel:	Messiás Alcina Julius Caesar Egyiptomban
Gluck:	Orfeusz és Euridiké
Haydn:	Napszak-szimfóniák A megváltó hét szava A teremtés Szimfóniák No. 45., 88., 90., 102., 103., 104. C-dúr „Kaiser” vonósnégyes
Mozart:	Szöktetés a szerájból Figaro Don Giovanni A varázsfuvola „Jupiter” C-dúr szimfónia „Nagy” g-moll szimfónia d-moll zongoraverseny A-dúr zongoraszonáta (K. 331) a-moll zongoraszonáta (K. 330) C-dúr „Dissonanzen” vonósnégyes c-moll mise

- Requiem
- Beethoven: 3., 5., 6., 7., 9. szimfónia.
Zongoraszonáták:
c-moll „Pathétique” (op. 13)
cisz-moll „Holdfény” (op. 27 no.2)
d-moll „Vihar” (op. 31 no. 2)
C-dúr „Waldstein” (op. 53)
f-moll „Appassionata” (op.57)
B-dúr „Hammerklavier” (op.106)
c-moll (op. 111)
- Hegedűverseny
G-dúr zongoraverseny
Fidelio
Nyitányok: Egmont és Coriolan
a-moll vonósnégyes (op. 132)
B-dúr vonósnégyes („Nagy Fúga”)
Schubert: dalok (Erlkönig, Gretchen am Spinnrade, Heine-dalok, Der Tod und das Mädchen)
Winterreise
Die Schöne Müllerin
d-moll „A halál és a lányka” vonósnégyes
Pisztráng-zongoraötös
C-dúr vonósötös
„Nagy” C-dúr szimfónia
h-moll „Befejezetlen” szimfónia
- Weber: A bűvös vadász
Mendelssohn: „Olasz” szimfónia
„Skót” szimfónia
Szentivánéji-álom kísérezene
Éliás oratórium
e-moll hegedűverseny
- Schumann: Carnival
a-moll zongoraverseny
A költő szerelme – dalciklus
Asszonyszerelem, asszonysors – dalciklus
- Berlioz: Fantasztikus szimfónia
Chopin: Ballada (g), Mazurkák, Prelűdök
Brahms: I. és IV. szimfónia
A végzet dala
d-moll és B-dúr zongoraverseny
Hegedűverseny
f-moll zongoraötös (op. 34)
Német Requiem
- Liszt: Zarándokévek
Haláltánc, Esz-dúr zongoraverseny
Faust-szimfónia
Rapszódiaák
Szimfonikus költemények (Les préludes, Mazeppa, Tasso)
Szürke felhők
- Csajkovszkij: Anyegin, Pikk dáma

Wagner: Tannhäuser
 A Nibelung Gyűrűje
 A nürnbergi mesterdalnokok
 Verdi: Traviata
 Trubadúr
 Rigoletto
 Aida
 Otello
 Muszorgszkij: Borisz Godunov
 Egy kiállítás képei
 Mahler: 1., 3., 10. szimfónia
 R. Strauss: Zarathustra
 Salome
 Rózsalovag
 4 utolsó ének
 Rachmanyinov: Holtak szigete
 Prelűdök
 Szimfonikus táncok
 Debussy: Prelűdök
 Egy faun délutánja
 A tenger
 Bartók: Kossuth-szimfónia
 Színpadi művek (összes)
 Táncszvit
 Szabadban
 Zongoraversenyek
 Cantata profana
 Concerto
 Cantata profana
 Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára
 Kodály: Psalmus Hungaricus
 Hány János
 Galántai táncok
 Stravinsky: Tűzmadár
 Le Sacre du Printemps
 A katona története
 Zsoltárszimfónia
 Oidipus
 The Rake's progress
 In memoriam DT
 Schönberg: Pierrot lunaire
 Varsói túlélő
 Berg: Hegedűverseny
 Wozzeck
 Sosztakovics: 5. 7. 9. 11. szimfónia
 2. zongoraverseny
 Messiaen: 4 ritmikus etűd
 Kvartett az idők végezetére
 Turangalila

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

6.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás	x	x		
3.	megbeszélés		x		
4.	vita			x	
5.	szemléltetés			x	

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.5.	Információk önálló rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			

6.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

7.1. A tantárgy tanításának célja

A tanulók pályán való elhelyezkedése szempontjából alapvető fontossággal bír az iskolai nagy együttesek munkájában való részvétel. A zenekari hangzáshoz való alkalmazkodás a szólam tagjaként való intonáció, ritmikai együttműködés a pályaalakmasság alapvető követelménye. A kórusirodalom megismerése az éneklési készség fejlesztése. A középiskolás korban kiemelten fontos a közösségi élmény erősítése, a kollektív felelősségvállalás tudatos erősítése. A zenész I. képesítésben részt vevő, már magasabb technikai és művészi színvonalon teljesítő tanulók a zenekari munkában optimálisan nagyobb felelősséget jelentő szólamvezetői, szólistai szerepet tölthetnek be.

7.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A kamarazene tantárgy megfelelő előtanulmányokat jelent az intonáció, a csoportos ritmikai és artikulációs megfogalmazások terén, valamint az egyéb szólamokkal való együttműködés, a figyelem megosztása tekintetében. A szolfézs tárgya az intonációs, illetve lapról olvasási készséget erősíti. A zeneelmélet tárgya a harmóniai gondolkodás, a harmóniakon belüli intonáció és a szólamvezetési készséget erősíti. A zeneirodalom pedig a megfelelő stílusismeret és történeti háttér ismeretében nyújt támogatást.

7.3. Témakörök

(A zenekar/kórus tárgy évfolyamoktól független, nagy csoportban oktatott tárgy. A zenész I. és a zenész II. képzés hallgatói együtt szerzik meg a szükséges gyakorlatot, így tananyaga a két képzési szinten azonos. A magasabb szint tanulóit a nagy együttesben betöltött nehezebb szerepkör formájában felelhetnek meg a magasabb képzési szint követelményeinek.)

7.3.1. Barokk zene / Klasszikus zenekari művek átirata**44 óra****Vonós-, szimfonikus zenekar**

Vivaldi:	Koncertek
Händel:	Vízizene Tűzijáték-szvit Concerto grossók
Corelli:	Concerto grossók
Albinoni:	Concerto grossók

Fúvószenekarok

Weber:	Bűvös vadász – nyitány
Rossini:	Tolvaj szarka – nyitány
Strauss:	Denevér – nyitány
Shostakovich:	Jazz-szvit
Brahms:	Ünnepi nyitány

Brahms:	Magyar táncok
Dvorak:	Szláv táncok
Berlioz:	Rákóczi induló

7.3.2. *Bécsi klasszikus művek / eredeti fúvószenekari művek*

45 óra

Vonós-, szimfonikus zenekar

Haydn:	Korai szimfóniák További szimfóniák tudásszint szerint
Mozart:	Serenata nocturno
Beethoven:	Kontratáncok Német táncok II. szimfónia IV. szimfónia (I. szimfónia)

Fúvószenekarok

Holst:	Szvit I, II.
Mendelssohn:	Ouverture for winds
Gregson:	Festivo
Jacob:	Ballad Suite
Reed:	El camino real
Roost:	Rikudim Olympica
deHaan:	Oregon
Sparke:	Jubilee Overture

7.3.3. *Romantikus és kortárs művek / kortárs magyar művek*

45 óra

Vonós-, szimfonikus zenekar

Sibelius:	Valse triste
Schubert:	Katonainduló
Dvorak:	Szláv táncok
Grieg:	Holberg-szvit
Brahms:	Magyar táncok
Sugár:	Rondó
Kókai:	Verbunkos
Weiner:	1. Divertimento
Bartók:	Magyar képek
Farkas F:	Partita alla Ungharesca

Fúvószenekarok

Hidas:	Fantázia és fuga Tutti-frutti Capriccioso Musica festiva
Ránki:	Pomádé király új ruhája

Lendvay:	Scherzo
Farkas:	Üveges tánc
Bogár:	Hellas
Dubrovay:	Berregő-polka

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás		x		
3.	megbeszélés		x		
4.	vita			x	
5.	szemléltetés			x	

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban			x	
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után			x	

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

8.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje hangszerének nem szólóművekből álló irodalmát is, képes legyen partnereire figyelve, velük együttműködve művészi színvonalon kamaraművek előadására. Fokozott figyelmet igényel a tanuló ritmikai és intonációs fejlesztése, amelynek révén alkalmassá válik megszerzett tudását a zenekari munkában is alkalmazni.

8.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A szolfézs tárgy az intonációs, illetve lapról olvasási készséget erősíti. A zeneelmélet tárgy a harmóniai gondolkodás, a harmóniakon belüli intonáció és a szólamvezetési készséget erősíti. A zeneirodalom pedig a megfelelő stílusismeret és történeti háttér ismeretében nyújt támogatást.

8.3. Témakörök

8.3.1. *Barokk művek*

20 óra

Händel:	Triószonáták
Corelli:	Triószonáták
Barokk triószonáták	(Pejtsik Árpád közreadása)
Telemann:	D-dúr szonáta gordonkára és continuora
Bach:	G-dúr trió
Pergolesi:	G-dúr, B-dúr trió
Vivaldi:	C-dúr, G-dúr trió
Corelli, Vivaldi, Händel:	La Folia
Pachelbel:	D-dúr kánon

8.3.2. *A bécsi klasszika és romantika művei*

27 óra

Haydn:	Gordonkaduók
Haydn:	Vonósnégyesek
Mozart:	A-dúr hegedű-zongora szonáta
Mozart:	e-moll hegedű-zongora szonáta
Haydn:	Zongorás triók
Haydn:	Triók hegedűre, brácsára és csellóra
Mozart:	g-moll zongoranégyes
Beethoven:	c-moll zongoratrió
Boccherini:	Triók hegedűre, brácsára és csellóra
Négy évszázad triói (Pejtsik Árpád közreadása)	
Schubert:	Esz-dúr vonósnégyes 3 szonatina hegedűre és zongorára

Offenbach:	Gran Duo concertant op.34 No.1
Schumann:	3 hegedű-zongora szonáta
Dvorák:	Dumky-trió
Popper:	Requiem
Csellótriók és kvartettek (Pejtsik Árpád sorozata)	
Mendelssohn:	D-dúr vonósnégyes d-moll trio

8.3.3. XX. századi művek

20 óra

Bartók:	44 hegedűduó
Rózsa M:	Hegedűduó
Lendvay K:	Hegedűduók
Weiner:	Divertimento

8.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

8.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x	x	
2.	kiselőadás		x	x	
3.	megbeszélés		x	x	
4.	szemléltetés		x	x	

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	x	
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				

2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x	x	
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x	x	
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	x	

8.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Népzene tantárgy

62 óra

9.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a növendék

átfogó ismereteket szerezzon:

A magyar népzene, mint zenei anyanyelv egészéről

A népzenei dialektusterületek sajátosságairól

A népzene rendszerezésmélettéről

Életmódjáról és helyéről a társadalomban

valamint

jártasságot szerezzon:

A népdalok előadásmódjában

Az évköri és életkorhoz kötődő szokások rendszerében

A közösségi életmód és kultúra összefüggéseiben

9.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A zenetörténet órákon a nép- és műzene kölcsönös egymásra hatását is megismerik a növendékek.

9.3. Témakörök

9.3.1. *Zenei anyanyelvünk megismerése*

22 óra

Minél több népdal megtanulása dialektusonként és kisebb néprajzi területeként csoportosítva:

Dunántúli dialektus és kisebb tájai (pl. Somogy, Vas, Zala megye, valamint az Északnyugat-Dunántúl, és a Mezőföld)

Felvidéki dialektus és fontosabb tájegységei (pl. Zoborvidék, Gömör és az északi palóc vidékek)

Alföldi dialektus és jellemző tájai (pl. Felső-Tiszavidék, Szegedi nagytáj)

Erdélyi dialektus és területei (pl. Kalotaszeg, Mezőség, Székelyföld)

Moldvai dialektus

Népi hangszerek és hangszer-együttesek ismerete (pl. furulyafélék, duda, tekerő, citera, koboz, ütőgardon, a mezősegi vonós banda) |

9.3.2. Népművészet, népszokások **20 óra**

Népszokások ismerete évkör szerinti felosztásban (pl. a karácsonyi ünnepkör, tavaszi szokások és Húsvét, Pünkösöd, Szent Iván, őszi ünnepek Mihálytól Dömötörig), illetve életkorhoz kötötten (pl. születés, leány és legényavatás, katonaság, névnap, házasság, halál rítusai), azon kívül munkához kapcsolódóan (pl. fosztás, disznótor, aratás)

A paraszti életmód megismertetése (pl. a ház építészeti jellegzetességei és funkciói, a kert és föld művelése, a nagycsaládi munkamegosztás, férfi-női szerepek és feladatok), különös tekintettel ezen ismeretek jelenkori hasznára: egészséges táplálkozás, család és természetközpontú gondolkodás

A népművészet egészének megismerése a parasztság hagyományos eszközein, tárgykultúráján, díszítőmotívumainak jelrendszerén, mese- monda- és hiedelemvilágán keresztül. |

9.3.3. A népzene rendszerezése, népdalok elemzése **20 óra**

A népdalelemzés szabályainak ismerete és alkalmazása az egyetemi felvételi követelményeknek megfelelő szinten

A népdalgyűjtés történetének ismerete

A népdalrendszerezés elméletének és gyakorlatának ismerete a főcsoportok jellegzetességei, a főbb stílustömbök ismérvei mellett. (pl. pszalmódizáló dalok, ereszkedő pentaton réteg, rubato pásztorréteg, stb.) |

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

9.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	magyarázat		x	x	
2.	kiselőadás		x	x	
3.	szemléltetés		x	x	
4.	házi feladat		x	x	
5.	zenehallgatás		x	x	
6.	énekeltetés	x	x	x	

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete	Alkalmazandó eszközök és felszerelések

		(differenciálási módok)		
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret
1.	Információ feldolgozó tevékenységek			
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	x
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x	x
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok			
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x	x
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x	x
3.	Csoportos munkaformák körében			
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	x

9.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

10. Hangszerismeret tantárgy

72 óra

10.1. A tantárgy tanításának célja

A hangszerismeret tanulásának célja, hogy a diák minél átfogóbb képet kapjon hangszeréről. Ismerje kialakulásának történetét, tudja hangszercsaládba sorolni, legyen tisztában működésének fizikai elvvel, és képes legyen a legalapvetőbb állagmegóvási-karbantartási munkák elvégzésére is. Minden olyan információ birtokába kell juttatni a növendéket, amivel hangszerét hosszú távon is biztonságosan, annak állapotát megőrizve tudja használni.

10.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A főtárgy, kamarazene és zenekar órák során tudja elsősorban felhasználni a tanuló a hangszerismeret órán szerzett információit.

10.3. Témakörök

10.3.1. A hangszer működésének fizikai alapjai

24 óra

Hangtani ismeretek

A hangszer osztályozása a hangkeltés módja szerint

A hangszerre jellemző hangképzés fizikai vetületei

10.3.2. Hangszertörténet

24 óra

Hangszercsaládok és jellemzőik

Hangszerábrázolások a művészetekben

A hangszerépítés története, helyzete napjainkban

A hangszer tartozékai, kiegészítői

10.3.3. Alapvető karbantartási ismeretek**24 óra**

A hangszer felépítésének megismerése

A hangszerrel kapcsolatos mindennapi tennivalók elsajátítása

Javítási módok elsajátítása (balesetveszélyes állapotok elhárítása, sürgős/halaszthatatlan helyzetek orvoslása, stb.)

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

Hangszerész műhely

10.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**10.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	magyarázat		x	x	
2.	kiselőadás		x	x	
3.	megbeszélés		x	x	
4.	szemléltetés		x	x	

10.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
1.1.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x	x	
1.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x	x	
1.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x	x	
2.	Képi információk körében				
2.1.	rajz értelmezése		x	x	
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	x	

10.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

11.1. A tantárgy tanításának célja

A ritmusgyakorlat tanításának célja, hogy segítse az általános zenei műveltség kiteljesedését és jól ültesse be a tanulók zeneiségébe a zene e különleges összetevőjét, a ritmust. A szakképzés korábbi éveiben szerzett zenei ismeretekre és készségekre alapozva fejlessze tovább a növendék tudását és képességeit, egészítse ki a tanuló tudását a folytatandó hangszeres, zeneelméleti és zenetörténeti tanulmányokban. Fejlessze a majdani aktív zenéléshez szükséges ritmus képességeket és készségeket.

11.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tárgy szoros kapcsolatot ápol minden hangszeres tanulmánnyal, hiszen e tárgy keretében tanulják meg felismerni és elkülöníteni egy-egy zenemű lehetséges zenei eszközeit.

11.3. Témakörök**11.3.1. *Készségfejlesztés hallás után* 16 óra**

A hallás utáni készségfejlesztés a ritmusgyakorlat tárgy egyik legfontosabb eleme, mely sokban épül a korábbi szakiskolai évek készségfejlesztéseire. A diákok számára nagyon fontos, hogy mind jobban, készség szinten felismerjék az európai műzene évszázadok során folyamatosan cizellálódó ritmusképleteit. Elengedhetetlen tehát az egyszerűbb ritmusképletek és különböző metrumok felismerésének gyakorlása.

11.3.2. *Készségfejlesztés írásban* 17 óra

Az egyszólamú írás a ritmusképletek felismerésének összekapcsolását követeli meg a metrum folyamatos figyelemben tartásával. A kétszólamú írás esetében ki kell fejleszteni a hallás olyan tulajdonságát, amely irányzottan tudja kivenni a hallottakból a szükséges adatokat. Fontos, hogy az elméleti tudásnak ne vessen gátat az íráskészség.

11.3.3. *Készségfejlesztés aktív zenélés útján* 17 óra

A – jelen esetben - ritmushangszerek útján történő készségfejlesztés azért nagyon fontos, mert ez az egyetlen eszköz, amivel a diák saját biológiai organizmusán keresztül szűrheti a zene legkisebb elemeit is. Ahhoz, hogy saját hangszerén egy nagyobb ívet elő tudjon adni, szükséges, hogy apró elemeire bontva is értelmezni tudja őket. Az apró elemek ritmusait csak ilyen közegben előadva tudja igazán magáévá tenni. Az aktív zenélés segít neki a hallás- és írási készségfejlesztésben is. A végső fázis, ha az improvizáció is teret kaphat a zeneteremtési folyamatok között.

11.3.4. *Ritmushangszerek megismerése, használata* 17 óra

A ritmusok gyakorlása sokkal célravezetőbb és eredményesebb, ha különböző ritmushangszerekkel színesítjük az órát, mert a diákok nagyobb kedvvel művelik

feladataikat. Ráadásul mindegyiknek kicsit eltérnek a lehetőségei, ami új kihívást jelent minden esetben a diákok számára.

A zenei anyag kiválasztásában a tanár vegye figyelembe az adott osztály összetételét és képességeit: a tananyag mennyisége és nehézségi szintje a tanulócsoport felkészültségéhez igazodjon. Az alább felsorolt műzenei példákat tartalmazó kötetek ritmusát kivéve tudjuk mind a diktálás, mind a lapról olvasást gyakoroltatni.

Ajánlott irodalom:

Zombola: Ritmusgyakorlatok

Sáry László: Kreatív zenei gyakorlatok

11.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem
Ötvonalas tábla
Kézi ritmushangszer-szett
Egyéb ritmushangszerek
Metronóm

11.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

11.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x	x	
2.	megbeszélés		x	x	
3.	szemléltetés		x	x	
4.	közös zenélés		x	x	

11.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	x	
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x	x	

2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x	x	
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	x	
3.2.	Hangszerjáték	x	x	x	

11.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

12. Zenei munkaképesség megőrzése tantárgy

134 óra

12.1. A tantárgy tanításának célja

Az eredményes gyakorláshoz, tanuláshoz elengedhetetlen a test fizikai állapotának gondozása is. A tanórákon ülés, a hangszerek diktálta, sokszor természetellenes testtartásban való zenélés foglalkozási ártalmak kialakulásához vezethet. A felületes légzés oxigéndeficitet hozhat létre, ami gátolja a figyelmet, rontja a koncentrációt, és hosszú távon szervi elváltozásokat is okozhat.

A kíméletes, ámde alapos és rendszeres mozgáslecke bizonyos elemei zenei mozgások fejlesztését is elősegíti.

Az egészséges zenész életmód szemléletének és gyakorlati tudásanyagának átadása.

A sikeres életpálya elindításához szükséges fizikai, idegrendszeri alkalmasság fejlesztése és fenntartása.

A foglalkozási ártalmak megelőzése.

12.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A test helyes használatáról szerzett információk a hangszerjáték helyzeteinek tudatosabb alkalmazását segítik, így a főtárgy oktatást teszik eredményesebbé. Az ülő/álló játékmód kialakításával a kamarazene és zenekar tantárgyak tanulása válik hatékonyabbá. A légzésfejlesztés és a ritmikus mozgások a szolfézssal tartanak kapcsolatot.

12.3. Témakörök

12.3.1. *A légzés fejlesztése*

45 óra

A zenei tevékenység során az idegrendszer oxigénigénye fokozott, ugyanakkor a viszonylagos nyugalmi helyzet (ülő, vagy álló munkavégzés) közben az oxigénfelvétel korlátozott. Ennek következtében relatív oxigéndeficit alakul ki a szervezetben. A fúvós- és énekes zenélésben ugyancsak létrejön az oxigéndeficit, mivel itt a légzés valamennyi paramétere a zenei feladatok szerint alakul, így az oxigénfelvétel nem fedezi a szervezet élettani igényeit. Ezért a tudatos légzésgondozás a zenei oktatás-nevelés fontos része.

az oxigénellátás és a zenei teljesítmények összefüggései
a légzésdeficit okai a zenélésben

a helyes légzés elsajátítása
a légzőrendszer erősítése
a légzőrendszer és a keringés terhelése a fúvós játéokban
a fúvósok és énekesek foglalkozási ártalmainak megelőzése
a rendszeres légzőgyakorlatokat az életmód részévé kell tenni
Mélylégzés technikájának és alkalmazásának megtanulása
Erősítő gyakorlatok (eszkőzzel vagy eszköz nélkül)
Lazítás

12.3.2. Foglalkozási ártalmak megelőzése **45 óra**

Az intenzív zenéléssel együtt járó életmód számos stressz-faktort tartalmaz, és már kisgyermekkorától kezdve ártalmak kialakulásával jár abban az esetben, ha hiányzik a szervezet folyamatos gondozása. Ezért a foglalkozási ártalmak megelőzésének elméleti és gyakorlati fegyvertárát a zenei oktatással együtt kell a növendékeknek megkapniuk.

ártalomforrások a zenélés átlagos körülményeiben (stressz-faktorok)
a foglalkozási ártalmak tünetei az egészségzónán belül (mozgatórendszeri, idegrendszeri)
a leromlás rejtett folyamata
a hangszerjáték tartástorzító hatásai (aszimmetriás/egyoldalú terhelések)
a kéz erősítése
alapvető lazító masszázs
a hétköznapi mozgások kézkímélő formáinak elsajátítása
az elsősegély tudnivalói kézmegerőltetés esetén
rehabilitáció, kímélő gyakorlás
a gyakorlási állóképesség fejlesztése
a csípőízület és a gerinc edzése az ülő életmód okozta ártalmak ellensúlyozására
a nyaki izmok gyengéd ápolása
az agyi vérellátás edzése
a szereplési alkalmasság (vegetatív idegrendszeri stabilitás) megszerzése
Bemelegítés – felkészülés a gyakorlásra
Erősítő-, lazító- és nyújtó gyakorlatok tudatosan felépített sorrendben
Saját edzésterv kidolgozása
Rendszeres gyakorlás
A hangszeres tevékenység felülvizsgálata a tanult tényezők alapján

12.3.3. Zenei mozgások fejlesztése és korrekciója **44 óra**

Az intenzív zenéléssel együtt járó vegetatív idegrendszeri feszültség izomfeszességet vált ki, mely a legjobban tanított növendéknél is okozhat merevségeket, görcsösségeket a hangszerjátékban, illetve az éneklésben. Ezeket a zenei kifejezést akadályozó mozgásokat hangszeren kívüli lazító gyakorlatokkal lehet kiküszöbölni, illetve javítani. Fontos, hogy a növendékek birtokában legyenek ezeknek az eszközöknek és azokat önállóan is tudják használni.

A hangszeres tartások korrekciója
Az ujjak szabad mozgásának fejlesztése
Kézfüggetlenítés
A csukló hajlékonysága és fixálása

A kar egységérzete
 Könyökpozíciók
 Alkalmazkodó mozgások
 A váll lazítása
 Alapvető hangszeres játékformák (rotáció, repetíció, trillamozgás, billentyűs hangszerek akkordjátéka stb.)
 Lábügyesítés, multilaterális transzferek
 Mozgás-augmentáció
 A gyorsaság reflexei
 A mikropihenők jelentősége
 Eltérő jellegű mozgások koordinációja
 A figyelem megosztása
 Helyérzék, térérzék
 Tér-időstrukturálás, mozgásidőzítés
 Mondókák, gyerek- és népdalok felhasználása
 Labdával, léggömbbel végzett gyakorlatok

12.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

12.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

12.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x	x	
2.	szemléltetés (tanár, diák)		x	x	
3.	házi feladat	x			
4.	közös gyakorlás	x	x	x	bordásfal, tornapad, léggömb, labda, súlyzó, ugrókötél, gumikötél

12.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.2.	Információk önálló rendszerezése	x	x		

1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x	x	
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással	x	x		
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x			
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			

12.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

13. Kreatív önefejlesztés tantárgy

536 óra

13.1. A tantárgy tanításának célja

A gyakorlás, kreatív önefejlesztés tantárgy tanulásának célja, hogy a diák minél átfogóbb képet kapjon a tanulás (hangszeres gyakorlás) folyamatáról. A tantárgy elsajátításakor alapvető szempont, hogy a növendék tanuljon meg hangszerével önállóan gyakorolni, dolgozni.

13.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tanuló komplex módon használja a kreatív önefejlesztés során a korábbi elméleti és gyakorlati tanulmányai során szerzett információkat – a művészi önállóság felé vezető úton fontos lépcsőfok, hogy a különböző forrásból származó ismereteit egyesíteni tudja.

13.3. Témakörök

A témakörök számukban és szakmai tartalmuk (anyaguk) szerint teljes egészében megegyeznek a főtárgy tantárgynál szakirányonként, valamint hangszerenként meghatározott előírásokkal.

13.3.1. *Skálák, technikai gyakorlatok és etűdök* 110 óra
 [L.1.3.1]

13.3.2. *Szonáták, szvittek, partiták* 133 óra
 [L.1.3.2]

13.3.3. *Versenyművek* 160 óra
 [L.1.3.3]

13.3.4. *Előadási darabok* 133 óra

13.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)**13.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)****13.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	kiselőadás		x		
3.	megbeszélés		x		
4.	szemléltetés		x		

13.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.2.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
3.	Csoportos munkafarmák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x	x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x	x		
5.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x	x		

13.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

14. Komplex elméleti fejlesztés tantárgy

268 óra

14.1. A tantárgy tanításának célja

A szakmai elméleti tárgyak anyagai közötti összefüggések feltárása, az elméleti ismeretek elmélyítése és készségszintű alkalmazása.

14.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Elsősorban a zenetörténeti, formatani és zeneelméleti ismeretek összekötésén keresztül a tantárgy egyértelműen a fenti tantárgyak (zeneirodalom, zeneelmélet) keretében megszerzett készségekre támaszkodva mélyíti el a tanulók ismereteit.

14.3. Témakörök

14.3.1. *Zeneművek harmóniai elemzése* 89 óra

Jellegzetes, a zenetörténet kiemelkedő műveinek harmóniai elemzésén keresztül a tanult harmóniafüzések, szólamvezetési törvényszerűségek felismerése, rögzítése.

14.3.2. *Zeneművek formatani elemzése* 90 óra

Jellegzetes, a zenetörténet kiemelkedő műveinek formai elemzésén keresztül a tanult tipikus, klasszikus szerkesztési formák felismerése, rögzítése.

14.3.3. *Zenetörténeti ismeretek elmélyítése* 89 óra

A zenetörténet órán megismert művek, illetve a tanult mesterek életművének mélyebb megismerése a zeneművek ismételt meghallgatásán, elemzésén, háttér-információinak feltárásán, megismerésén keresztül.

14.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

14.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

14.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	kiselőadás		x		
3.	megbeszélés		x		
4.	szemléltetés		x		

14.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		

14.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.